

8.12.2023

Arvoisat vastaanottajat,

Maakuntien liittojen kannanotto laajakaistatukiohjelman valmisteluun

Uudelle laajakaistatukiohjelmalle on ehdottomasti tarvetta tukemaan valokuituverkkojen rakentamista jo vuodesta 2024 eteenpäin. Ohjelman tulee olla riittävän pitkä, ainakin vuoteen 2030 saakka ulottuva, jotta hankkeita voidaan valmistella ja ehdittää toteuttaa. Laajakaistatukiohjelma ja sitä kautta kanavoituva valtion tuki on välttämätön Euroopan digitaalista vuosikymmentä koskevan politiikkaohjelman vuoteen 2030 ulottuvien liitettävyystavoitteiden saavuttamiseksi, gigabittiyhteyksien saamiseksi kaikille sekä 5G:n kattavuuden varmistamiseksi kaikilla asutuilla alueilla.

Tulevassa laajakaistatukiohjelmassa ei saa olla pakollisia kuntaosuuksia, vaan tuen tulee tulla kokonaisuudessaan valtiolta. Valtio saa suurelta osin myöntämänsä tuen jo rakennusaikana kasvaneina verotuloina takaisin, näitä investointeja ei tehtäisi ilman julkista tukea. Jatkossa myös valtiolle tulevat ALV verotulot kasvavat käyttäjien ottaessa uusia palveluita käyttöönsä.

Aiemmin kunnat olivat määritelty kolmeen eri maksuluokkaan, ja valtion tuen edellytyksenä oli kunnan osallistuminen hankkeisiin. Kaikki kunnat eivät taloudellisen tilanteensa, tai muun syyn vuoksi, ole voineet osallistua kuntaosuudella rahoitukseen, jolloin myöskään valtion tukea ei ole voinut saada. Sen lisäksi, että kansalaiset ovat joutuneet-eriarvoiseen asemaan, näkyy tämä hyvin myös kiinteän nopean laajakaistan saatavuudessa kunnittain. Traficomien tilastojen mukaan vaihteluväli kiinteän nopean laajakaistan saatavuudessa kuntien kesken on suuri, joissain kunnissa saatavuus on 100 %:lle kotitalouksista ja joissain kunnissa saatavuutta ei ole lainkaan.

Alkuperäisessä laajakaistatukilaissa oli rajattu alueita markkinaehtoiseksi ja kaksi (2) viimeistä kilometriä oli tukikelvotonta, mikä oli verkon kattavuuden kannalta kohtalokasta ja tämän vuoksi alueita jäi rakentamatta. Jatkossa tukea tulisi saada myös vanhojen hankkeiden täydennysrakentamiseen riippumatta vanhan hankkeen hankealuerajauksesta.

Uuden laajakaistatukiohjelman tulisi olla tukiehdoiltaan samankaltainen kuin maaseuturahaston kyläverkkorahoitus, mutta sallia myös sitä laajemmat toteutukset. Näin voitaisiin joustavasti käyttää eri tukiohjelmiä.

Itä- ja Pohjois-Suomen lisäksi myös muualla Suomessa on erityisen haasteellisia alueita, joissa hankkeet eivät ole kannattavia nykyisellä tukitasolla. Rakentamiskustannukset liittymää kohden nousevat harvan asutuksen ja pitkien välimatkojen vuoksi korkeiksi ja siksi näille erityisen haasteellisille alueille tulisi olla mahdollista saada suurempi valtiontuki. Ryhmäpoikkeusasetus sallii enintään 100 % tuen tukikelpoisista kustannuksista. Kaikilla kunnilla ei ole mahdollista tukea laajakaistahankkeita taloudellisen tilanteensa vuoksi, vaikka tahtotilaa olisi. Siksi uudessa laajakaistatukiohjelmassa tulisi huomioida erityisen haasteelliset alueet suuremmalla

8.12.2023

valtioneualla. Valtiontuki voisi olla porrastettu esimerkiksi kunnan tai hankealueen asukastiheyden mukaan.

Mikäli asukastiheys alittaa tietyn asetetun arvon, niin tuki olisi silloin suurempi kuin perustukitaso. Perustukitaso voisi olla sama kuin maaseuturahaston kyläverkkohankkeissa eli 65 % ja korotettu tukitaso 90 %.

Kannanottoa ovat valmistelleet yhteistyössä maakuntien liitot

Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Savon maakuntaliitto
Hämeen liitto
Kainuun liitto
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen liitto
Kymenlaakson liitto
Lapin liitto
Pirkanmaan liitto
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon liitto
Päijät-Hämeen liitto
Satakuntaliitto
Uudenmaan liitto
Varsinais-Suomen liitto

Lisätietoja Esa Huurreoksa
erityisasiantuntija
p. +358 50 382 4980
sähköposti: esa.huurreoksa@pohjois-karjala.fi
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Jakelu Liikenne- ja viestintäministeriö
erityisasiantuntija Sofia Lindbäck
erityisasiantuntija Lauri Mustonen
yksikön johtaja Kaisa Laitinen